

Otevřené věznice

Ministerstvo spravedlnosti České
republiky

Aktuální výzvy trestní politiky – přeplněnost věznic

- Dlouhodobá přeplněnost českých věznic
  - Průměrná využitelnost ubytovacích kapacit v českých věznicích za rok 2016 činila 107,31% (VTOS 110,92%, VV 80,11%)
    - Zdroj: Statistická ročenka Vězeňské služby České republiky za rok 2016
  - Aktuálně byla využitelnost ke dni 16. 5. 2017 pro VTOS 112,61% a pro VV 81,66%
    - Zdroj: webové stránky Vězeňské služby České republiky
- Prognóza stoupající přeplněnosti českých věznic
  - Predikční model doc. Libora Duška
  - Nárůst populace odsouzených v českých věznicích
- Přeplněnost českých věznic je aktuální a dlouhodobý problém

Aktuální výzvy trestní politiky - recidiva

- S přeplněností českých věznic se úzce pojí míra recidivy
- Recidiva jako klíčové měřítko efektivity trestní politiky
- Problém s měřením a sledováním recidivy
  - V České republice není kriminální recidiva ve vztahu k uloženým sankcím a jejich efektivitě statisticky sledována
  - Základním zdrojem dat o recidivě zůstávají policejní a justiční záznamy o řešených kauzách, přičemž recidiva sama bývá nejčastěji spojována se záznamem o dalším odsouzení dotyčné osoby, eventuálně o jejím zadržení, obvinění či dalším pobytu ve výkonu trestu odnětí svobody
    - (pro více informací - Rozum, J., J. Tomášek, J. Vlach, L. Háková. 2016. *Efektivita trestní politiky z pohledu recidivy*. Praha: IKSP)
- Penologické pojetí recidivy
  - Založeno na statistikách VSČR – statistické výkazy
  - K 31. 12. 2016 bylo ve VTOS 62,88% recidivistů

Klíčové příčiny kriminální recidivy

- Mezi největší překážky úspěšné resocializace patří:
  - Nemožnost nalézt zaměstnání – nezaměstnanost odsouzených,
  - Finanční problémy, resp. obecně značná zadluženost odsouzených (včetně dluhů za náklady z výkonu trestu, za náklady trestního řízení, neschopnost platit náhradu škody poškozenému),
  - Návrat do závadného prostředí, opětovné páčání trestné činnosti,
  - Neochota změnit styl života, nedostatek či ztráta motivace k resocializaci,
  - Ztráta bydliště, rodinného a sociálního zázemí,
  - Velmi nízký počet resocializačních programů zaměřených na podporu zaměstnávání či nalezení vhodného bydliště, nedostatek spolupracujících institucí
- Nutnost systémového meziresortního řešení
  - Koncepce vězeňství do roku 2025

Koncepce vězeňství do roku 2025

- Multidisciplinární a mezíresortní přístup k problematice vězeňství a trestní politiky
- Důraz na problémy širší sociální politiky
  - Nutnost mezíresortního řešení problematiky (MSP, MPSV, MV a další)
- Provázání sociálního systému státu, prevence kriminality, penitenciární a postpenitenciární péče
  - Výkon trestu odnětí svobody ve vězeňském zařízení je sice zásadní z hlediska napravení pachatele trestného činu a jeho budoucí žádoucí reintegrace do společnosti, nemůže být ale vnímán izolovaně
  - Nová Koncepce vězeňství do roku 2025 je historicky první systémovou aktivitou, která pojímá vězeňství v širším pojetí neomezeném pouze na Vězeňskou službu ČR
- Snaha zavádět do trestní politiky a vězeňství moderní prvky a nové projekty

„Otevřené věznice“

- Co jsou to tzv. „Otevřené věznice“?
  - Specifický typ vězeňského zařízení s minimálním střežením
  - „Trenažér svobody“
  - „Podmíněná svoboda“
    - Opuštění věznice vždy za konkrétním účelem
    - Přísné sankce za nedovolené opuštění věznice
  - Postupný a kontrolovaný přechod na svobodu
  - Postupné testování schopnosti odsouzeného vypořádat se s podmínkami života po propuštění
  - Důraz není kladen na střežení, ale primárně na zacházení s odsouzenými

„Otevřené věznice“

- Co pozitivního nám mohou tzv. „Otevřené věznice“ přinést?
  - Prostor pro přípravu na propuštění (udržování vztahů s rodinou, komunikace s úřady, komunikace s potenciálními zaměstnavateli, zajištění ubytování apod.)
  - Minimalizaci „šoku z propuštění“
  - Maximalizaci samostatnosti odsouzených
  - Efektivní nástroj v boji proti kriminální recidivě
  - **Ochranu společnosti**

Příprava projektu první „Otevřené věznice“ v ČR

- Analýza mezinárodního využívání a hodnocení formátu Otevřených věznic
- Architektonická studie
- Studijní cesty do Německa a Norska
  - Sdílení zkušeností se zahraničními odborníky
- Mezinárodní konference k tématu Otevřených věznic
  - Ve dnech 6. 3. 2017 - 7. 3. 2017 ve Stráži pod Ralskem
  - Účast zahraničních odborníků z Norska, Německa, Rumunska a Finska

Projekt první „Otevřené věznice“ v ČR

- Inspirace „dobrou praxí“ v zahraničních vězeňských systémech
  - Formát otevřených věznic je v současné době možné nalézt minimálně ve 28 evropských vězeňských systémech
  - Návaznost na zahraniční cesty do Norska a Německa a na mezinárodní konferenci
- Pozitivní vliv na snižování rizika kriminální recidivy
  - Postupná přechodová fáze z vězeňského prostředí na svobodu
  - Maximalizace soběstačnosti odsouzených
  - Pozitivní hodnocení v rámci zahraniční praxe
  - Ochrana společnosti – „vychováváme vaše budoucí sousedy“
- Klíčový pilíř moderního vězeňství

Pilotní projekt první „Otevřené věznice“ Jiřice

- Realizace projektu v areálu Věznice Jiřice
- Pilotní fáze – kapacita 32 odsouzených, cílový stav 100 odsouzených
  - Ubytování v ubytovacích jednotkách pro 8 odsouzených
- Po evaluaci pilotní fáze projektu snaha rozšířit tento formát i do ostatních věznic v ČR
- Předpoklad 100% zaměstnanosti
- Snaha maximalizovat samostatnost odsouzených
  - Snaha maximalizovat kontakt odsouzených s okolním prostředím
- Předpoklad zahájení provozu věznice v průběhu roku 2017

Děkuji za pozornost